

Arkivverket**Politidirektoratet**

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

21/58749 - 3

25.08.2021

Politidirektoratets høringssvar - forslag til endringer i riksarkivarens forskrift

Innledning

Politidirektoratet viser til Arkivverkets høringsbrev av 11. mai 2021 hvor forslag til endringer i riksarkivarens forskrift ble sendt på høring. Høringsfristen er 10. august 2021.

Politidirektoratet orienterte Arkivverket den 23. juli 2021 om forsinkelse i arbeidet med levering av høringssvaret. Vi beklager sen oversendelse.

Politidirektoratet kommenterer ikke alle deler av forslaget, men vil i det følgende gi overordnede kommentarer til enkelte av endringsforslagene til forskriften kapittel 7 Bevaring og kassasjon.

Overordnet kommentar til kapittel 7

Overordnet bemerker Politidirektoratet at begrunnelsen for bevarings- og slettevedtakene i Arkivverkets forslag til endringer i forskriftens kapittel 7 fremstår som noe uklar for direktoratet, idet disse i høringsnotatet ikke er knyttet nærmere opp til vurderinger av dokumentasjonen av den enkelte transaksjon eller beslutningspunkt i arbeidsprosessen, i tråd med hovedkriteriene i Arkivverkets egne retningslinjer for arbeid med bevaring og kassasjon i offentlig forvaltning¹. Politidirektoratet savner en grundigere redegjørelse for bakgrunnen for de foreslåtte endringene der de faglige begrunnelser i enda større grad synliggjøres.

Til § 7-3

Arkivverket foreslår å endre dagens § 7-3 slik at begrepet kassasjonsfrist i dagens forskrift § 7-3 blir erstattet med begrepet oppbevaringstid. Den foreslåtte ordlydsendringen bidrar etter Politidirektoratets syn til en tydeliggjøring og presisering av bestemmelsen i tråd med forståelsen av det gjeldende regelverket. Endringen av bestemmelsens tittel fra *Fastsettelse av kassasjonsfrister* til *Oppbevaringstid før kassasjon* bidrar etter vårt syn til å fremheve bestemmelsens hensikt. Direktoratet er følgelig enig med Arkivverket i at de foreslåtte formuleringene harmonerer bedre med arkivforskriften § 16 om å fastsette «kor lenge materialet skal oppbevarast før kassasjon». Forvaltningen av opplysninger og dokumentasjon

¹ Jf. *Hovedprinsipper for Riksarkivarens arbeid med bevaring og kassasjon i offentlig forvaltning*, Riksarkivaren i 2006

Politidirektoratet

er et tverrfaglig arbeid. Tydeliggjøringen av begrepene er følgelig viktig for å gjøre arkivregelverket enklere å forstå og kommunisere på tvers av de involverte fagområdene. Politidirektoratet stiller seg følgelig positive til forslaget.

Til § 7-11 og § 7-26

Arkivverket foreslår å endre bestemmelsene i henholdsvis § 7-11 og § 7-26 ved å tillate kassasjon av rekrutterings- og tilsettingssaker. Forslaget innebærer at det eksisterende bevaringspåbudet for rekrutterings- og tilsettingssaker oppheves, jf. §§ 7 -11 og 7-26 første ledd bokstav b). Virksomhetene pålegges samtidig selv å foreta en overordnet bevaringsvurdering i rekrutterings- og tilsettingssakene, slik at det først etter en vurdering besluttes hvorvidt det aktuelle dokumentet skal kasseres eller bevares. Dette følger av forslaget til ny § 7-11 første ledd bokstav d) og § 7-26 første ledd bokstav g).

Arkivverket har i sitt høringsnotat vurdert at dagens bestemmelser legger opp til en uforholdsmessig omfattende bevaring av arkiv/dokumentasjon som er uten langvarig bevaringsverdi. Samtidig fremheves det at enkelte rekrutterings- og tilsettingssaker i det offentlige kan ha verdi som tilsier bevaring for ettertiden, når det gjelder spesielle grupper, hendelser og enkeltpersoner, og for ledersjiktet i en virksomhet. Disse vurderingene presenteres som bakgrunnen for endringene som nå foreslås.

Politidirektoratet er som utgangspunkt enige i Arkivverkets vurderinger, og stiller seg dermed positive til at reglene endres, slik at dokumentasjon som er knyttet til rekrutterings- og tilsettingssaker og som har begrenset bevaringsverdi, kun bevares så langt det er nødvendig. Dette gjelder blant annet dokumentasjonen knyttet til initiaalfasen av rekrutteringsprosesser. Denne delen av prosessen er ofte standardisert og gjøres i stor grad i egne fagsystemer, og enkelte av dokumenttypene vil dermed ofte ha begrenset bevaringsverdi. Politidirektoratet stiller seg derfor positive til forslaget om å oppheve bevaringspåbudet for rekrutterings- og tilsettingssaker, slik dette gjelder i dag.

Etter forslaget til § 7-11 bokstav b) og d), fremstår det imidlertid for Politidirektoratet som uklart hvilken dokumentasjon som er ment bevart og hva som omfattes av bestemmelsenes ordlyd, både sett hen til hva som er å anse som en tilsettings- eller rekrutteringssak etter forskriften og til vurderingen av det enkelte dokument etter bokstav d). Videre fremstår det som uklart ut ifra ordlyden til foreslått § 7-11 bokstav b), hvorvidt det er enkeltsaken i sin helhet eller det enkelte dokument som etter sitt innhold omfattes av bokstav d), som skal vurderes bevart. Dette bør etter Politidirektoratets syn fremgå klart av forskriften fremfor av senere utarbeidede retningslinjer.

Som nevnt, er det for Politidirektoratet uklart hvilken dokumentasjon som er ment bevart sett hen til hva som er å anse som en tilsettings- eller rekrutteringssak etter forskriften. Erfaringsmessig vil prosessen i tilsettings- og rekrutteringssaker bestå av flere ledd og det vil variere hvor mange saker virksomheten oppretter i forbindelse med den enkelte prosess. Videre vil saksdanningen i Noark-systemene, oppsett av integrasjoner med rekrutteringssystemet, samt reglene for hvilke dokumenter som skal eller kan inngå i ulike saker i løpet av arbeidsprosessen variere. Politidirektoratet kan ikke se at begrepet *rekruttering og tilsetting* er definert i forskriften, og det fremstår dermed for oss som uklart hvilke dokumenter som inngår i de enkelte sakene som faller inn under begrepet og dermed vil være gjenstand for en skjønnsmessig bevaringsvurdering etter det foreslåtte regelverket. Uklarheter knyttet til slike begreper vil erfaringsmessig kunne skape usikkerhet knyttet til anvendelsen av regelverket. Politidirektoratet mener derfor det vil være hensiktsmessig at det

i forskriften inntas en nærmere definisjon/avklaring av begrepet. Det anses videre å være hensiktsmessig å innta en nærmere beskrivelse av hvilke dokumenter eller records som skal skapes og brukes i ulike ledd av rekruttering- og ansettelsesprosessen, samt en vurdering av hvilken verdi disse har som samfunnsdokumentasjon utover klagefristene og virksomhetenes egne dokumentasjonsbehov.

Arkivverkets forslag til forskriftsendringer innebærer at beslutningen om hvorvidt opplysninger/dokumenter skal bevares eller kasseres (slettes), i mindre grad vil bero på klare forskriftsbestemmelser og i større grad bero på virksomhetens eget skjønn og selvstendige vurdering av bevaringsverdien. Dette med utgangspunkt i § 7-11 bokstav f), som lister opp kategorier av informasjon og opplysninger en enkeltsak må inneholde for at dokumentasjonen skal vurderes bevart etter § 7-11 bokstav b), samt med retningslinjer som Arkivverket vil gi dersom forslaget vedtas. Tilsvarende vil gjelde ved ny § 7-26 bokstav g).

Politidirektoratet bemerker at en økt grad av bruk av skjønn i bevaringsvurderingene, vil kunne medføre ulik praktisering av regelverket hos virksomheter i samme sektor og sprikende vurderinger av hva som er å anse som bevaringsverdig dokumentasjon. Dette vil videre kunne medføre at viktig og bevaringsverdig samfunnsdokumentasjon går tapt som følge av den enkeltes virksomhet egne skønnsvurdering. Dette vil eksempelvis gjelde for dokumenter knyttet til rådsbehandlingen i organet, som etter forslaget til § 7-11 bokstav f) andre strekpunkt skal vurderes bevart. Innstillingene som utarbeides i denne delen av prosessen er saksdokumenter med stor grad av skjønnsmessig innhold, og rådsbehandlingen av disse vil kunne vurderes som dokumentasjon av organisasjonskultur. Dokumentasjon av rådsbehandlinger vil eksempelvis også kunne være kilder på ubevisst eller uintentert strukturelle diskriminering i rekrutterings- og ansettelsesprosessen, eller *vica versa* kunne dokumentere hvordan virksomheten tok tak i, diskuterte og gjorde justeringer for å forebygge systemisk eller uintenderte diskrimineringer, for eksempel mht. kjønn, rase eller liknende i tråd med trender og samfunnsutviklingen. Politidirektoratet savner derfor en nærmere redegjørelse for bakgrunnen for og hensikten med å innføre skønnsbaserte bevaringsvurderinger for dokumentasjon av dette prosesstrinnet i rekrutterings- og tilsettingsprosessen, samt for øvrige kategorier av dokumentasjon som omfattes av forslaget, både etter §§ 7-11 og 7-26.

Avslutningsvis vil Politidirektoratet bemerke at endringsforslagene om skjønnsmessige bevaringsvurderinger etter hhv. §§ 7-11 og 7-26 vil være mer ressurskrevende å implementere og å utføre, sett hen til eventuelle virksomhetsspesifikke tilpasninger av system og systemintegrasjon. Samtidig vil den mer løpende skjønnsmessige bevaringsvurderingen være mer tid- og ressurskrevende for den enkelte virksomhet. Dette vil særlig gjelde dersom det i liten grad gis klare føringer for den nærmere vurderingen. Politidirektoratet kan ikke se at det i høringsnotatet gis nærmere føringer for hvordan en slik arkivfaglig vurdering skal foretas og hvilke momenter som bør vektes for å fastsette bevaringsverdi. Av høringsnotatet og forslaget til ny forskrift §§ 7-11 bokstav b) og 7-26 bokstav g) fremgår det imidlertid at Riksarkivaren vil gi retningslinjer om bevaringsvurderingen. I tråd med det ovennevnte mener Politidirektoratet at det for det tilfelle at forskriften blir vedtatt slik den nå er foreslått, bør utarbeides klare og grundige retningslinjer for utøvelsen av virksomhetenes skjønn etter bestemmelsene. Dette av hensyn til den konkrete skønnsutøvelse, ressurshensyn og en mer enhetlig praktisering av regelverket hos ulike virksomheter.

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
Fung. seksjonssjef

Kristin Holter Næss
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.